

DVERI KUĆE MRTVIH

Druga pripovest iz Malaške knjige Palih

STIVEN
ERIKSON

Drugo izdanje

Preveo
Dejan Kuprešanin

 Laguna

Naslov originala

Steven Erikson

DEADHOUSE GATES

A Tale of the Malazan Book of the Fallen

Copyright © Steven Erikson 2000.

This edition is published by arrangement with Transworld

Publishers, a division of The Random House Group Ltd.

All rights reserved.

Cover illustration copyright © Steve Stone

Mape nacrtao Nil Gouver

Translation copyright © 2011 za srpsko izdanje, LAGUNA

Stiven Erikson

Pripovesti iz Malaške knjige Palih:

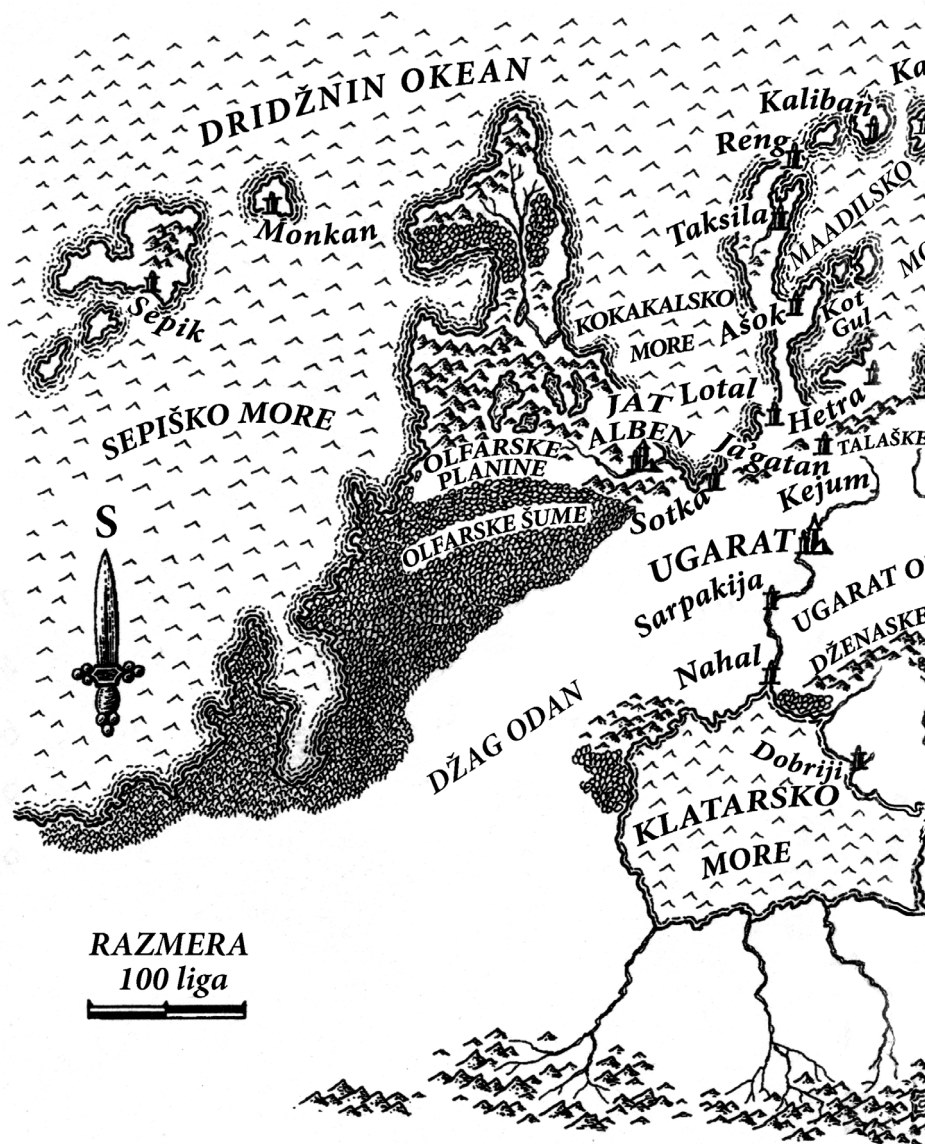
MESEČEVI VRTOVI

DVERI KUĆE MRTVIH

*Ovaj roman posvećujem dvojici džentlmena:
Dejvidu Tomasu Mlađem, koji mi je u Engleskoj pože-
leo dobrodošlicu i upoznao me sa izvesnim agentom;
i Patriku Volšu, agentu sa kojim me je potomji upoznao.
Pokazali ste mnogo vere u mene tokom ovih godina,
i ja vam se obojici zahvaljujem.*

SEDAM GRADOVA

Malaško carstvo, oko 1160. godine sna Spaljene

LANAC PASA

Kolteinov marš, PRVA POLOVINA

- ✂ Bat'rol
- ✂ Sekalski gaz
- ✂ Gelorova međa

LANAC PASA

Kolteinov marš, DRUGA POLOVINA

✕ Vatarski prelaz

✕ Suvi marš

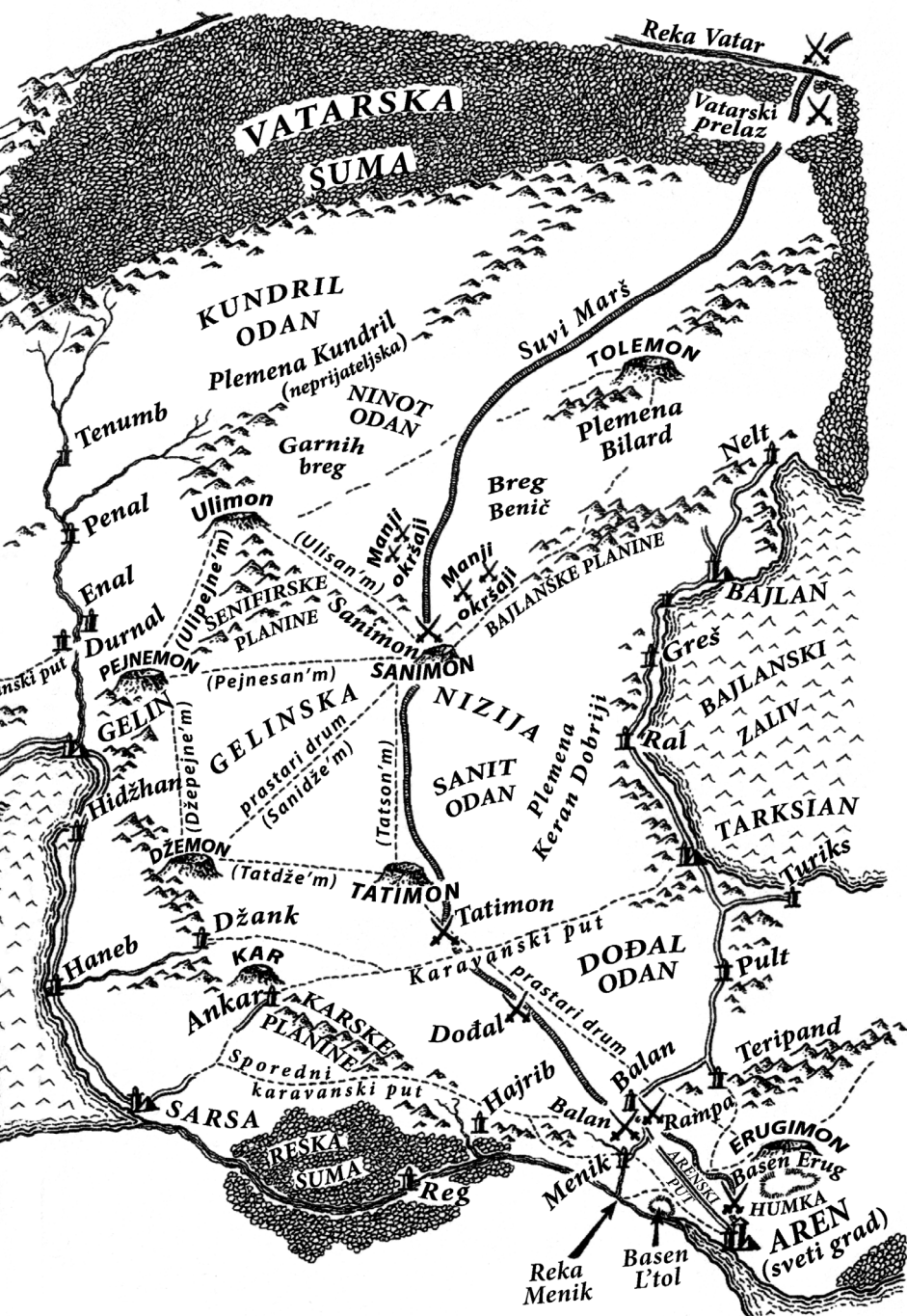
✕ Sanimon

✕ Tatimon

✕ Dođal

✕ Balan, Rampa, Humka

Zahvalnica

Najiskrenije se zahvaljujem sledećim osobama za njihovu podršku: osoblju kafića *Rouge* i *Dorking* (samo vi dolivajte kafu...); osoblju *Psiona*, čiji je čudesni model *Series 5* pružio dom prvoj verziji ovog romana; Derilu i ekipi u *Café Hosete*; i naravno, tu je *Transworld* sa Sajmonom Tejlorom i ostalima.

Mojoj porodici i prijateljima: hvala vam na podršci i na tome što ste verovali u mene; šta god postignem, bez vas ne znači mnogo.

Takođe se zahvaljujem Stivenu i Rosu Donaldsonu za njihove lepe reči, Džejmsu Barkliju, Šonu Raselu i Arijel. Na kraju, veliku zahvalnicu upućujem onim čitaocima koji su svoje komentare pisali na raznim internet stranicama – pisanje je usamljenički posao, a vi ste tu samoću smanjili.

Sadržaj

Mape	vi
Dramatis Personae	xvii
Prolog	1
Knjiga prva – Raraku	19
Knjiga druga – Vihor	175
Knjiga treća – Lanac pasa	377
Knjiga četvrta – Dveri Kuće Mrtvih	533
Epilog	832
Glosar	835
O autoru	843

DRAMATIS PERSONAE

Na Stazi ruke

Ikarijum, Džagut mešovite krvi i lotalica

Mapo, Trel, Ikarijumov saputnik

Iskaral Pust, vrhovni sveštenik Senke

Rilandaras, Beli šakal, mnoštun

Mesremb, samuzet

Grilen, mnoštun

Mogora, mnoštun

Malazi

Felisin, najmlađa kći porodice Paran

Heborik Lakoruki, prognani istoričar i bivši Fenerov sveštenik

Boden, saputnik Felisin i Heborika

Svirac, Deveti odred, Spaljivači mostova

Krokus, posetilac iz Darudžistana

Apsalar, Deveti odred, Spaljivači mostova

Kalam, kaplar Devetog odreda, Spaljivači mostova

Dujker, carski istoričar

Kulp, vojni mag, Sedma armija

Malik Rel, glavni savetnik vrhovne pesnice Sedam gradova
Sovark, komandant straže u logoru otataralskog rudnika, Lobanja
Pela, vojnik u Lobanji
Pormkval, vrhovna pesnica Sedam gradova u Arenu
Blistig, komandant arenske straže
Toper, zapovednik Kandže
Smiraj, kapetan Sijalške mornaričke pešadije
Kened, kapetan u Sedmoj armiji
Sulmar, kapetan u Sedmoj armiji
Spisak, mlađi vodnik u Sedmoj armiji
Meljač, miner
Šeprtlja, miner
Gesler, mlađi vodnik Obalske straže
Olujni, vojnik Obalske straže
Istina, regrut Obalske straže
Čora, strelac
Biser, Kandža
Kapetan Keneb, izbeglica
Selv, Kenebova supruga
Minala, Selvina sestra
Kesen, prvi sin Kenebov i Selvin
Vaneb, drugi sin Kenebov i Selvin
Kapetan, vlasnik i zapovednik trgovačkog broda *Zakrpa*
Krivulja, vikanski stočarski pas
Bubac, mali hengiški plemićki pas

Vikanci

Koltejn, pesnica, Sedma armija
Temul, mladi kopljanik
Sormo E'nat, veštac
Nil, veštac
Neter, veštica
Bult, komandant veteran i Koltejinov ujak

Crvena seiva

Barija Setral (Dosin Pali)

Mesker Setral, njegov brat (Dosin Pali)

Tene Baralta (Erlitan)

Aralt Arpat (Erlitan)

Lostara Jil (Erlitan)

Plemići u Lancu pasa (Malazi)

Netpara

Lenestro

Pulik Alar

Tumlit

Sledbenici Apokalipse

Ša'ik, vođa bune

Lioman, kapetan u Apokalipsi pustinje Raraku

Toblakaj, telohranitelj i ratnik u Apokalipsi pustinje Raraku

Febril, mag i Ša'ikin stariji savetnik

Korbolo Dom, prebegli pesnica na čelu Odanske armije

Kamist Rilo, vrhovni mag Odanske armije

L'orik, mag u Apokalipsi pustinje Raraku

Bidital, mag u Apokalipsi pustinje Raraku

Mebra, uhoda u Erlitanu

Ostali

Salk Elan, pomorski putnik

Šan, Kuja Senke

Zubac, Pas Senke

Slepa, Kuja Senke

Baran, Pas Senke

Rud, Pas Senke

Mobi, ljubimac

Hentos Ilm, kostočatilja T'lan Imasa

Legana Brid, T'lan Imas

Olar Etil, kostočatac T'lan Imasa

Kimlok, tanoski duhod

Benet, vođa zločinaca

Erp, ništavni sluga

Rod, podjednako ništavni sluga

Ept, eptorijski demon

Panek, dete

Karpolan Demesand, trgovac

Bula, krčmarica

Kotiljon, zaštitnik ubica

Senodvor, vladar Velike kuće Senke

Relok, sluga

Prolog

Šta je to na modroj mrlji obzorja
Što ne mogu da pokrijem
Dlanom svojim?

Spaljivači mostova

Tok Mlađi

1163. godina sna Spaljene
Deveta godina vladavine carice Lasin
Godina čistke

Nakazna hrpa muva vukla se niz Aveniju duša i ušla u Krug presude. Uzavrele crne guke su se presijavale i bezumno puzeći selile se po tom telu. Povremeno bi neki jarosni grumen otpao i u dodiru sa kaldrmom se raspao na čestice koje bi se tad razletele.

Čas žedi se primicao svom kraju, a sveštenik se, slep, gluv i nem, i dalje teturao. U čast svog boga, na današnji dan, sluga Kukulje, gospodara Smrti, zajedno sa ostalima skinuo se do gole kože i namazao krvlju pogubljenih ubica, koju je uzeo iz jedne od ogromnih amfora poređanih duž zida u brodu hrama. Bratstvo je zatim u povorci krenulo na ulice Unte da pozdrave božje duhove i uživa u smrtnom plesu koji označava poslednji dan Vremena truleži.

Stražari su stajali po ivici Kruga te su se razmakli da propuste sveštenika. Potom su se još više pomerili kako bi propustili kovitlac zujavog oblaka koji ga je pratio. Nebo nad Untom i dalje je bilo više sivo no plavo jer su muve što su zorom doletele u prestonicu Malaškog carstva sada polako odlazile preko zaliva ka slanim močvarama i podvodnim ostrvljem iza spruda. Kuga je dolazila u Vreme truleži, a ono je u poslednjih deset godina nastupilo tri puta, što je nečuveno.

Zujanje je prožimalo okolinu Kruga, a vazduh je i dalje bio istačkan kao da je šljunak leteo na sve strane. Iz neke ulice dalje od njih

začuo se lavež psa, što je zvučalo kao da je životinja bila nadomak smrti, ali ipak ne dovoljno blizu. Nedaleko od središnje fontane u Krugu nečija napuštena mazga nedavno se srušila i još je odsutno trzala nogom. Muve su se uvukle kroz svaki otvor na njoj te je sada bila naduvana od gasova. Životinja tvrdoglavog soja već više od sata umire. Dok je sveštenik tromo prolazio kraj nje i ne pogledavši je, muve su u obliku leteće zaves napustile mazgu da bi se pridružile onima koje su ga već zaogrnule.

Sa mesta gde je sa ostalima čekala, Felisin je shvatila da Kukuljin sveštenik ide pravo ka njoj. Njegove oči bile su kao deset hiljada očiju, a ona je bila sigurna da su sve uperene u nju. Pa ipak, narastajuća zebnja u njoj nije mogla da razmrda utrnulost što je poput čebeta gušila njen um. Bila je svesna sve većeg straha, ali ta svest više je ličila na puko sećanje na strah, nego na stvarnu bojazan unutar nje.

Prvog Vremena truleži koje je preživela jedva se seća, ali drugo joj je ostalo u pamćenju. Pre tri godine ovaj dan provela je bezbedna na porodičnom imanju, u kući zamandaljenih i platnom zapušanih prozora. Kandila behu poređana ispred vrata i na visokim zidovima dvorišta po čijim vrhovima beše posuta srča, a iz njih je kuljao i oči štipao dim lista istarla. Poslednji dan Vremena i Čas žeđi za Felisin predstavljaju doba gađenja prema nečemu nejasnom, nečemu živcirajućem i nelagodnom, ali ništa više od toga. Tada nije razmišljala o bezbroj bezdomnih gradskih prosjaka i životinja lualica, niti o ubogim stanovnicima koji su nakon svega bili prisiljavani da danima čiste ulice.

Bio je to isti grad, ali u sasvim drugačijem svetu.

Felisin se pitala da li će stražari uopšte prići svešteniku dok se ovaj približavao žrtvama Čistke. Ona je, kao i ostali što stoje u redu, sada caričino vlasništvo – Lasinina odgovornost – a sveštenikova putanja je mogla da se protumači kao nasumična i nesvesna, neizbežni sudar pre kao slučajan nego nameran, mada je Felisin duboko u sebi znala da nije tako. Da li će stražari u oklopima istupiti i pokušati da odvedu sveštenika u stranu i bezbedno ga sprovedu kroz Krug?

„Ne verujem“, reče joj čovek koji je čučao s njene desne strane. Njegove poluzatvorene i duboko usađene oči kao da su radoznalo sevnule. „Video sam kako gledaš čas u stražare, čas u sveštenika.“

Krupan muškarac s njene leve strane bez reči ustade povukavši lanac za sobom. Felisin se trgnula kad je čovek preklopio ruke preko svojih golih grudi izbrazdanih ožiljcima. Nastavio je da ćutke zuri u sveštenika koji im se približavao.

„Šta hoće on od mene?“, šapatom upita Felisin. „Šta sam to učinila da zaslužim pažnju Kukuljinog sveštenika?“

Čučeći, čovek se zanjihao unazad, zadigao glavu i pogledao u kasnopopodnevno sunce. „Kraljice snova, čujem li ja to samoživu mladost da progovara sa tih jedrih, slatkih usana? Ili je to samo uobičajeni stav onih plemenite krvi da se čitava vasseljena oko njih vrti? Odgovori mi, molim te, čudljiva Kraljice!“

Felisin se namršti. „Bolje sam se osećala dok sam mislila da spavaš – ili da si mrtav.“

„Mrtvi ne čuče, mala, oni se pruže koliko su dugi. Kukuljin sveštenik ne dolazi po tebe, već po mene.“

Tada se okrenula ka njemu. Lanac među njima je zazveckao. Čovek je više ličio na žabu upalih očiju no na ljudsko biće. Bio je ćelav, lice mu je bilo išarano tetovažama sitnih, crnih, četvrtastih simbola koji su se gubili u celom obrascu što mu je poput svitka prekrivao izbora-nu kožu. Bio je skoro potpuno nag, imao je samo prečagu izbledele crvene boje. Muve su šetale svuda po njemu. Nikako ga nisu napuštale već su nastavile svoj ples i Felisin shvati da one ne prate Kukuljine sumorne ritmove. Čovek je bio sav istetoviran – lice vepra gledalo je sa njegovog lica, zamršeni lavirint zapisa u obliku kovrdžavog krzna vijugao mu je niz ruke, prelazio preko golih butina i cevanica, a na koži stopala detaljno behu iscrtani papci. Do ovog trenutka Felisin je bila prezaokupljena sobom, previše obamrla od šoka da bi obratila pažnju na okovane sapatnike oko nje. Ovaj čovek je sveštenik Fenera, Vepra leta, a muve kao da su sve to već znale i u dovoljnoj meri razumele da promene svoje mahnito kretanje. S izopačenom zadivljenošću je posmatrala kako su se okupljale kod patrljaka na kraju sveštenikovih zglobova. Tkivo starih ožiljaka bilo je jedino mesto koje ne pripada Feneru, a staze koje su Kukuljini štićenici odabrali na putu do patrljaka nisu nijednom dodirivali liniju tetovaže. Muve su plesale u ritmu izbegavanja i uprkos svemu bile su voljne za ples.

Fenerov sveštenik bio je okovan za članke i stajao poslednji u redu. Svi ostali imali su uske gvozdene okove oko zglobova. Njegova stopala bila su krvava, a muve su zujale iznad i oko njih, ali nisu sletale. Spazila je kako mu se oči otvoriše u trenutku kad ga je prekrila nečija senka.

Kukuljin sveštenik je stigao. Lanac je zvečao dok se čovek s Felisinine leve strane povlačio koliko su mu okovi dopuštali. Leđima je osetila toplotu zida. Na ciglama su bili oslikani velelepni prizori Carstva, a bile su glatke na dodir pod tankim platnom njene ropske tunike. Pomno je posmatrala nemu priliku u oblaku od muva kako samo stoji pred Fenerovim sveštenikom. Nije mogla da vidi ni tračak kože, ništa od čoveka, muve su ga potpuno prekrile i pod njima je živeo u tami, gde ga ni toplota od sunca nije tražila. Oblak oko njega sada se raširio. Felisin ustuknu kad oseti nebrojene hladne nožice insekata kako joj dodiruju noge i hitro joj se penju uz butine. Zategnula je rub svoje tunike i čvrsto spojila noge.

Sveštenik Fenera se oglasio, a lice mu se razvuklo u nimalo veseo kez: „Čas žeđi je dobrano prošao, sledbeniče. Vрати se u svoj hram.“

Kukuljin sluga nije odgovorio, ali zujanje kao da se menjalo sve dok Felisin nije osetila kako joj u kostima titra muzika krilašaca.

Sveštenikove upale oči se suziše i on promeni ton: „A, eto. Nekada sam zaista bio Fenerov sluga, ali već godinama nisam i Fenerov dodir se ne može ožuljati s moje kože. Ipak, iako Vepru leta nisam mio, čini mi se da si mu ti još manje drag.“

Felisin oseti neki drhtaj u duši kad se zujanje namah izmeni i poče da oblikuje njoj razumljive reči. „*Tajnu... sada... pokažem...*“

„Pa, hajde“, zagrme nekadašnji sluga Fenera, „pokaži mi.“

Možda je tada gnevni Fener udario svojom rukom – Felisin je ovaj trenutak zapamtila i često razmišljala o tome – ili je možda tajna bila u izrugivanju besmrtnika, šala daleko van njene moći razumevanja, ali u tom trenu narastajuća plima užasa u njoj potpuno se oslobodi i obamrlost njene duše sagore kada se muve razleteše i razidoše u svim pravcima i pod sobom otkriše... nikog.

Bivši Fenerov sveštenik ustuknu i iskolači oči kao da ga je neko udario. Širom Kruga šestorica čuvara je povikala. Bili su to nemušti krici izbijeni iz pluća. Lanci bučno trznuše i zategoše se dok su se

ostali u redu cimati ne bi li se oslobodili. Gvozdene alke u zidovima su se zategle, ali izdržale se zajedno s lancima. Još čuvara je pohitalo i red se nanovo povukao i primirio.

„E, ovo nam“, drhtavo promrmlja tetovirani čovek, „nije bilo potrebno.“

Prošao je čitav sat u kojem su tajnovitost, iznenađenje i užas Kukuljinog sveštenika utonuli u Felisin i satkali tek jedan dodatni sloj, najnoviji, ali ne i poslednji, u ovome što se pretvaralo u beskrajni košmar. Sledbenik Kukulje... kojeg nije ni bilo. Zujanje krilašaca koje je tvorilo reči. Felisin je u sebi nizala pitanja: „Da li je to zapravo bio Kukulja? Da li je Gospodar smrti došao među smrtnike? Zašto je stao pred nekadašnjeg sveštenika Fenera i koja je poruka onog otkrovenja?“

Pitanja su ipak počela da blede u njenom umu, ustupajući mesto obamrlosti, a i hladni očaj opet je bio tu. Carica je izvršila čistku plemstva, a kuće i porodice lišila bogatstva, nakon čega je usledila zajednička optužba i presuda za izdaju i na kraju su završili u okovima. Što se tiče bivšeg sveštenika s njene desne i ogromnog čoveka divljeg izgleda, koji joj je ličio na običnog razbojnika, s njene leve strane, ni jedan od njih nije plemićke krvi.

Blago se nasmejala i time obojicu iznenadila.

„Da li ti se Kukuljina tajna otkrila, devojko?“, upita je bivši sveštenik.

„Nije.“

„Šta ti je onda tako zabavno?“

Zavrtela je glavom i u sebi odgovorila: „Očekivala sam da ću se naći u boljem društvu. I kako vam se onda čini ova naopaka misao? Upravo su takvo ophođenje seljaci žudeli da uklone, isto to gorivo carica je koristila da raspali...“

„Dete!“

Glas je pripadao starici, i dalje ohol, ali s daškom očajničke čežnje. Felisin je nakratko zažmurila, potom se uspravila i pogledala niz red, u mršavu staricu koja je stajala iza razbojnika. Žena je nosila iscepanu i umrljanu noćnu haljinu. I to umrljanu plemićkom krvlju. „Gospo Gejsen.“

Starica pruži drhtavu ruku. „Tako je! Supruga gospodara Hilraka! Ja sam gospa Gejsen...“ Reči su zvučale kao da je zaboravila ko je. Namrštila se pod razmazanom šminkom koja joj je prekrivala bore, a pogled zakravljenih očiju nije skidala sa Felisin. „Poznajem te“, siktala je. „Porodica Paran. Najmlađa kći. Felisin!“

Felisin prože jeza. Okrenula se i prikovala pogled pravo napred ka dvorištu, gde su čuvari stajali naslonjeni na koplja, dodavali jedan drugom flaše piva i terali još pokoju preostalu muvu. Za lipsalu mazgu su doterana kola. Četvorica pepelom umrljanih muškaraca sišlo je sa njih noseći konopce i kuke. Izvan zidova oko Kruga uzdizale su se Untine kupole i šiljati vrhovi. Felisin je čeznula za senovitim ulicama između njih, žudela za uljulkanim životom od pre nedelju dana, za oštrim naredbama Sebri dok je jahala svoju omiljenu kobilu. Tu bi podigla pogled, dok je usmeravala kobilu u zahtevan i precizan okret, i ugledala niz olovnog drveća zelenih krošnji, koji je razdvajao jahačke staze od porodičnih vinograda.

Razbojnik pored nje je progundao: „Kukuljinih mu stopala, kučka je, vala, duhovita.“

„Koja kučka?“, zapitala se Felisin u sebi, ali je uspela da zadrži ravnodušan izraz lica iako su je istrgli iz prijatnih uspomena.

Bivši sveštenik se promeškoltio. „Zar zbog sestrinske čarke?“ Zastao je i potom oporo dodao: „Malo je preterala.“

Onaj zločinac opet zagunđa i nagnu se napred tako da je njegova senka prekrila Felisin. „Tebe su raščinili, a? Ne liči na caricu da hramovima čini usluge.“

„I nije. Ja sam veru odavno izgubio. Siguran sam da bi carica više volela da sam ostao u manastiru.“

„Baš je briga“, podrugljivo reče razbojnik vrativši se u predašnji položaj.

Gospa Gejsen je dalje brbljala: „Moraš s *njom* da pričaš, Felisin! Zamoli je! Imam imućne prijatelje...“

Gundanje zločinca je prešlo u lavež: „Eno, dalje niz red, babo, tamo ćeš naći svoje imućne prijatelje!“

Felisin samo odmahnu glavom i pomisli: „Da pričam s njom? Prošli su meseci. Nismo razgovarale ni kad je otac umro.“

Usledio je muk koji se otegao i približio tišini što je vladala pre one bujice brbljanja, ali onda bivši sveštenik pročisti grlo, pljunu i progunda: „Nema svrhe tražiti spas od žene koja samo izvršava naređenja, gospo, bez obzira na to što je ona devojčina sestra...”

Felisin se trgnu i zatim se zagleda u bivšeg sveštenika. „Hoćeš da kažeš...”

„Ništa on neće da kaže“, zabrunda grmalj. „Batali to što ti je u krvi, to što bi trebalo da bude tu po tvom mišljenju. Ovo je caričino maslo. Možda misliš da je ovo nešto lično, možda prosto moraš da misliš da je tako s obzirom na ono šta si...”

„Ono šta sam?“, grubo se nasmeja Felisin. „A kojoj ti porodici pripadaš?”

Razbojnik se iskezi. „Porodici Srama. Pa šta onda? Ni ta tvoja ne izgleda ništa bolje.”

„Tako sam i mislila“, reče Felisin i s teškoćom zanemari istinitost njegove poslednje opaske. Potom popreko pogleda stražare. „Šta se dešava? Zašto samo sedimo ovde?”

Raščinjani sveštenik ponovo pljunu. „Prošao je Čas žeđi. Treba da dovedu u red onu rulju napolju.“ Pogledao je gore ka njoj. „Seljake treba nahuškati. Mi smo prvi, devojko, i mora se dati valjan primer. Ono što će ovde u Unti da se desi, ima da prodrma svakog plemića u Carstvu.”

„Besmislice!“, brecnu se gospa Gejsen. „Valjano će postupati s nama. Carica mora da dobro postupa s nama...”

Zločinac pročisti grlo – Felisin shvati da je to trebalo da predstavlja podsmeh – i reče: „Da je glupost zločin, gospodo, uhapsili bi tebe još odavno. Grmalj je u pravu. Neće mnogo nas preživeti put do brodova za roblje. Ova povorka niz Aveniju kolonada ima da bude poduži pokolj. Ali zapamti“, dodao je i začikljio prema čuvarima, „matori Boden neće dozvoliti da ga rastrgne neka tamo rulja seljaka...”

Felisin oseti istinski strah kako joj kulja u stomaku. Suzdržala se da ne zadrhti. „Imaš li nešto protiv da ostanem u tvojoj senci, Bodene?”

Čovek pogleda dole u nju. „Previše si ugojena za moj ukus.“ Okrenuo se i potom dodao: „Ali radi šta hoćeš.”

Bivši sveštenik se nagnu bliže njoj. „Kad malo bolje razmislim, devojko, to vaše suparništvo prevazilazi čarke i packe. Izgleda da tvoja sestra hoće da bude sigurna da...”

„Ona je vrhovna zapovednica Tavore“, prekide ga Felisin. „I više mi nije sestra. Odrekla se svoje porodice na caričin poziv.“

„Pa ipak, nešto mi govori da je ovo lično.“

Felisin se smrknu. „Kako ti možeš da znaš išta o tome?“

Čovek se nakloni, blago i podsmešljivo. „Nekada lupež, zatim sveštenik, a sada istoričar. Dobro sam upoznat sa škakljivim položajem u kojem se plemstvo trenutno nalazi.“

Felisin polako razrogači oči i opsova sebe zbog gluposti. Čak se i Boden, koji je svakako to naćuo, sagnuo da bolje pogleda. „Heborik“, reće. „Heborik Lakoruki.“

Heborik podiže ruke. „Lagane kao i uvek.“

„Vi ste napisali onu preraćenu istoriju“, reće Felisin. „Poćinili izdaju...”

Heborik podiže svoje guste obrve glumeći iznenaćenost. „Daleko bilo! To je puko filozofsko razilaženje u mišljenju, ništa više! Behu to Dujkerove reći na suđenju – u moju odbranu, Fener ga blagoslovio.“

„Ali carica nije slušala“, reće Boden iskeživši se. „Ipak, jesi je nazvao ubicom i još si se drznuo da kažete kako je loše odradila posao!“

„Vidim da si našao primerak zabranjenog spisa.“

Boden zatrepta.

„U svakom slučaju“, Heborik nastavi da prića Felisin, „nagaćam da je tvoja sestra zapovednica smislila da u jednom komadu stigneš do brodova za roblje. Nestanak vašeg brata na Dženabakisu smrtno vam je pogodio oca... tako sam barem ćuo“, dodade uz zajedljiv osmeh. „Ali glasine o izdaji zapravo su pokrenule tvoju sestricu, zar ne? Spiranje lžage s porodićnog imena i tome slično...”

„To ima smisla, Heboriće“, reće Felisin i sama primetivši gorćinu u sopstvenom glasu, ali više nije marila. „Tavore i ja imamo različita gledišta, a sada vidite ishod.“

„Gledišta u vezi sa ćim taćno?“

Nije mu odgovorila.

Ljudi u redu naglo se uskomešаше. Čuvari su se uspravili i okrenuli ka Zapadnoj kapiji Kruga. Felisin preblede ugledavši sestru, sada *vrhovnu zapovednicu* Tavore, naslednicu Lorn, koja je poginula u Darudžistanu, kako jaše svog pastuva iz paranskih štala, štaviše. Pored nje je jahala uvek prisutna T'jantar, prelepa devoјka čija je duga, buјna žutosmeđa kosa objašnjavala poreklo njenog imena. Niko nije znao odakle je došla, ali sada je Tavorina lična pomoćnica. Iza njih dve, na konјima je stupalo dvadeset oficira, a za njima četa teške konјice. Voјnici su izgledali neobično, svakako su u pitanju došljaci.

„Dašak ironije“, promrmlja Heborik posmatrajući konјanike.

Boden isturi glavu i plјunu. „Crvena sečiva, bezosećajna kopilad.“

Istoričar radoznalo pogleda čoveka. „Jesi li se naputovao poslom, Bodene? Cenim da si video valobrane Arena, a?“

Muškarac se nelagodno promeškolјi te slegnu ramenima. „Bio sam na pokojoj palubi u svoje vreme, grmalju. Osim toga“, dodade, „o njima se već nedelju dana i više priča po gradu.“

Felisin primeti pokret među lјudstvom Crvenih sečiva, koji su stegli drške svojih oružja. Šilјati šlemovi se kao jedan okrenuše ka zapovednici i ona pomisli: „Sestro Tavore, zar te je toliko duboko povredio nestanak našeg brata? Za koliki ga to neuspeh kriviš da ti je potrebna ovakva nadoknada? A da tvoја odanost bude potpuna, birala si koju ćeš od nas dve, mene i majke, uzeti za simboličnu žrtvu. Zar ne shvataš da je Kukulja stajao iza oba izbora? Barem je majka sada sa svojim voljenim mužem...“ Gledala je kako je Tavore brzo osmotrila svoju gardu i zatim nešto rekla T'jantar, koja potom potera svog konја ka Istočnoј kapiji.

Boden još jednom pročisti grlo. „Živnite malo. Sat bez konca samo što nije počeo.“

Jedno je optužiti caricu da je ubica, ali predvideti njen sledeći korak nešto je sasvim drugo. „Da su samo saslušali moje upozorenje“, pomisli Heborik i trže se kad se povorka zagega i okovi mu su grubo usekoše u članke.

Civilizovani ljudi su se trudili da istaknu slabe tačke sopstvene psihe – iznurenost i osećajnost bile su odlike finijeg odgoja. Njima je bilo lako, bili su bezbedni i u tome je zapravo bila suština: prikaz uljuljanog raskoša pekla je grla siromašnih više no bilo koji prikaz bogatstva.

Heborik je sve to izneo u svojoj raspravi i sad je mogao s gorčinom da oda priznanje carici Lasin, kao i njenoj produženoj ruci, zapovednici Tavore. Preterana okrutnost ponoćnih hapšenja u vidu razvaljivanja vrata i izvlačenja čitavih porodica iz postelja uz kuknjavu posluge nanela je prvi sloj šoka. Ošamućeni od nedostatka sna i bačeni u lance, bili su prisiljeni da stanu pred pijanog sudiju i porotu sastavljenu od prosjaka na brzinu pokupljenih s ulice. Bio je to pakostan čin i očito izrugivanje pravde, što je ogolilo i poslednja očekivanja razumnog ponašanja, razgoltilo i samu civilizaciju i za sobom ostavilo samo kaos divljaštva.

„Šok se taložio sloj po sloj kako se u te slabe tačke probadalo. Tavore je poznavala svoj soj, znala je za sve slabosti i nemilosrdno je to iskorišćavala. Šta to čoveka tera na na takvu okrutnost?“, i dalje se pitao Heborik.

Kad su čuli pojedinosti, sirotinja je pokuljala na ulice, na sav glas uzvikujući hvale svojoj carici. Usledili su pažljivo podstaknuti neredi, pljačke i pokolji svuda po Plemićkoj oblasti. Pohvatana je nekolicina odabranih velmoža koji nisu bili uhapšeni – taman dovoljno da se utoli ruljina žeđ za krvlju i da im se gnev i mržnja usmere. Posle je nastupilo ponovno uspostavljanje reda, tek da čitav grad ne bi buknuo.

Carica nije mnogo grešila. Iskoristila je priliku da okupi i opkoli nezadovoljne i neopredeljene učenjake te da stegne pesnicu vojnog prisustva u prestonici, pritom pozivajući na potrebu za još trupa i regruta da bi se grad zaštitio od izdajničkih namera plemićke klase. Zaplenjenom imovinom platila je osnaživanje vojske – izvanredan potez koji se, čak i ako je bio očekivan, poput talasa širio silinom carskog proglasa širom celog Carstva i prouzrokovao bujice surovog gneva u svakom gradu.

Heborik joj se s gorčinom divio. Sada je imao stalnu potrebu da pljuje, a to nije radio još od svojih davnajšnjih lupeških dana u Mišjoj

četvrti Malaz-grada. Na većini lica u povorci okovanih mogla je da se pročita potresenost. Uglavnom su to bila lica onih u spavaćicama i pidžamama, prljavim i garavim od tamnica, što je njihove vlasnike dodatno lišavalo čak i društvenog oklopa uobičajene odeće. Razbarušene kose, zapanjena lica, nesigurno držanje... u suštini, sve što je rulja izvan Kruga žudela da vidi i da na mrtvo ime pretuče...

„Dobro došli na ulice!“, pomislio je Heborik u sebi dok su čuvari pokretali povorku. Zapovednica je pravih leđa sedela na konju i gledala pred sebe, u daljinu, a usko lice bilo joj je toliko ispijeno da su samo linije ostale od njega: tanke crte očiju, obrve prave i usta skoro bez usana. „Kukulje mu, nije baš mnogo lepa, zar ne?“, pomisli on. Sva je lepota pripala njenoj mlađoj sestri, ovoj devojci što se tetura ispred njega.

Heborik znatiželjno upre pogled u zapovednicu Tavore, u nameri da nađe nešto, možda tek neznatni tračak pakosnog zadovoljstva u njenom pogledu dok je posmatrala povorku i oči samo na tren zadržavala na sestri. Ali ta je stanka bila sve što je pokazala, tek potvrda da ju je prepoznala i ništa više. Pogled joj je nastavio dalje.

Čuvari su otvorili Istočnu kapiju udaljenu dvestotinak koraka odatle, blizu čela okovane kolone. Graja se prolomi kroz taj drevni lučni prolaz. Bio je to talas zvuka koji je istom merom ošamutio i vojnike i zatvorenike i odzvanjao od visokih zidova penjući se u visine kroz metež preplašenih golubova koji se razleteše sa streha. Lepet krila je doplovio poput kakvog uljudnog aplauza, mada se Heboriku činilo da je on jedini u tom trenutku cenio ovaj podsmešljivi doprinos bogova. Uspeo je da se tek malo nakloni kako bi im barem na taj način ukazao poštovanje.

Tada pomisli: „Nek Kukulja zadrži svoje proklete tajne. Evo ti, Fene-re, matori krmku, nâ ti, tu se nikad nisam mogao počesati. Ali samo gledaj, posmatraj pažljivo šta će se desiti s tvojim zabludelim sinom.“

Deo Felisinog uma držao se prisebnosti, grčevito i surovo se stegao suočen sa vrtlogom. Vojnici su se u tri reda poređali duž Avenije kolonade, ali rulja je, uprkos tome, uvek nanovo nalazila procepe u

tom nakostrešenom nizu. Felisin je postala svesna da samo posmatra, bezosećajno, čak i kada su je grebali, pesnicama udarali, dok su joj je tuđa zamagljena lica približavala i pljuvala je. A dok se prisebnost u njoj održavala, tako su je i dve čvrste ruke obujmle. Bile su to ruke bez šaka, zagnojenih krajeva u ožiljcima, i gurale su je napred, bez prestanka je gurkale. Sveštenika niko nije dirao. Niko se nije usudio. Ispred je bio Boden, užasniji i od same rulje.

Ubijao je bez ikakvog napora. Prezrivo je bacao tela, urlao, izazivao i dozivao. Čak su i pogledi vojnika pod šiljatim šlemovima bili upereni u njega, glave su okretali u stranu na njegove uvrede, šake samo stezali oko kopalja ili dršaka mačeva.

Vešto naciljana cigla slomila mu je nos, kamenice su se odbijale od njega, njegova robovska tunika bila je sva u ritama i natopljena krvlju i pljuvačkom. A Boden, nasmejani Boden, ščepao bi svakog ko bi mu istupio nadohvat ruke. Nesrećnika bi iskrivio, savijao i lomio. Zastao bi samo kad bi se negde napred nešto dogodilo, kao što je proboj kroz redove vojnika ili kad bi gospa Gejsen posrnula. Tada bi je nimalo nežno zgrabio za nadlaktice i skoro je bacio napred, sve vreme psujući.

Dok je Boden kroz rulju sejao užas, oko njega se širio talas straha. Napadača je bivalo sve manje, ali baraža kamenica nije posustala; neke su pogađale metu, ali većina ih je promašivala.

Povorka kroz grad se nastavila. Sve je bolno odzvanjalo u Felisinihim ušima. Iako su joj zvuci bili prigušeni, sve je jasno videla. Pogledom je tražila i prečesto nalazila prizore koje nikada neće zaboraviti.

Kapije su bile na vidiku kad se najsilniji proboj desio. Izgledalo je kao da su se vojnici istopili i plima surove gladi je pokuljala na ulicu i progutala zarobljenike.

Heborik snažno gurnu Felisin i ona utom jedva naću njegove reči: „Evo, to je to.“

Boden je urlao. Tela su se gomilala, ruke su ih grabile, nokti ih grebali. I poslednje rite su pokidali sa Felisin. Nečija šaka ju je zgrabila za kosu, divljački povukla i izvila joj glavu u pokušaju da ogoli kičmene pršljenove. Začula je vrisak i shvatila da je potekao iz njenog grla. Životinjsko režanje začu se iza nje i Felisin oseti kako joj ona šaka grčevito steže kosu, a zatim je nestade. Još vrisaka joj ispuni uši.

Jak nalet ih ponese; nije mogla da odredi da li ih vuku ili guraju i utom joj se pred očima pojavi Heborikovo lice. Ispljuvavao je krvavu kožu. Odjednom se prostor oko Bodena raščistio. Sagnuo se i psovke su prosto kuljale sa njegovih nagnječenih usana. Desno uvo mu je bilo otkinuto s delom kose, kože i mesa. Kost lobanje mu se vlažno presijavala. Oko njega su ležala smrskana tela, a tek poneko se mrdalo. Kod nogu mu se nalazila gospa Gejsen. Držeći je za kosu, Boden ju je podigao da joj pogleda lice. Izgledalo je kao da je za tren sve stalo i čitav svet se okrenuo ka njima.

Boden iskezi zube i zasmeja se. „Ja nisam cmizdravi plemić“, urlao je i pogledao okupljenu rulju. „Šta hoćete? Hoćete krv plemkinje?“

Svetina je vrištala i pružala ruke k njemu. Boden se opet smejaao. „Onda nas pustite da prođemo, čujete li?“ Uspravio se i podigao gospu Gejsen za kosu.

Felisin nije mogla da vidi da li je starica bila pri svesti. Oči su joj bile zatvorene, a lice spokojno – skoro mladalačko – pod razmazanom prljavštinom i modricama. Možda je bila mrtva. Felisin se molila da je tako. Nešto se spremalo, nešto što će ovaj košmar zgusnuti u jednu jedinu sliku. Napetost je visila u vazduhu.

„Evo vam je!“ viknu Boden. Drugom rukom je uhvatio gospinu bradu i zavrnuo joj vrat, koji je odmah pukao. Telo joj se u trzajima oklembesilo. Boden joj je lancem obavio vrat, zategao ga i krenuo da testerije. Krv šiknu i od lanca načini nekakav upetljani šal.

Felisin je užasnuto zurila.

„Smiluj se, Fenere“, izusti Heborik.

Zatečena svetina utihnu. Čak se i njihova žed za krvlju povukla i skućila. Pojavio se vojnik bez šlema na glavi. Njegovo mlado lice bilo je blede, a oči prikovane na Bodena. Samo je stao. Iza njega su se videli odsjaji šiljatih šlemova i široki mačevi Crvenih sečiva kako sevaju nad gomilom dok su se polako probijali na konjima.

Jedino se lanac kretao. Jedino je Boden disao u frktajima. Ako su se negde, u nekom drugom mestu, neredi nastavili, izgledalo je kao da su hiljadama kilometara udaljeni.

Felisin je posmatrala kako se ženina glava cima napred-nazad; prizor je bio ruglo života. Setila se gospe Gejsen, nadmene i gospodstvene

žene obdarene lepotom koja je prevazilazila njene godine, koja je žudela da je drugi uvažavaju. Da li je imala izbora? Zapravo, bilo ih je mnogo, ali ništa od toga više nije važno. I da je bila nežna, ljubazna baka, to sad ne bi bilo bitno, ne bi promenilo ovaj tren užasa od kojeg trne um.

Glava se odvojila uz zvuk nalik jecaju. Bodenov zubi su se sijali dok je zurio u gomilu. „Pogodili smo se“, viknu im promuklim glasom. „Evo vam ono što ste hteli, evo nešto za uspomenu na ovaj dan.“ U kovitlacu kose i krvi, bacio je glavu gospe Gejsen u rulju. Vrisci su se oglasili kad je ova pala negde u gomilu.

Pojavilo se još vojnika u pratnji Crvenih sečiva. Polako su se kretali i odgurivali zanemelu publiku. Mir se ponovo uspostavljao svuda duž povorke, osim u ovom delu gde je bila potrebna primena nemilosrdne sile. Kad su pod udarcima mačeva ljudi počeli da ginu, ostatak se razbežao.

Iz arene je izašlo oko trista zarobljenika. Felisin je pogledala duž povorke u ono što je ostalo od njih. Neki okovi su stezali samo podlaktice, neki su bili potpuno prazni. Na nogama je ostalo manje od sto zarobljenika. Mnogi su se previjali na popločanom putu i urlali od bola. Ostali se nisu ni pomerali.

Boden se zagledao u najbližu skupinu vojnika. „Malo ste okasnili, tikve metalne.“

Heborik teško otpljunu, lice mu se iskrivi u grimasu i izbulji se u razbojnika. „Zar si mislio da ćeš tako sebi obezbediti prolaz, Bodene? Da im daš ono što žele? Ali bilo ti je uzalud, zar ne? Vojnici su pristizali. Mogla je da preživi...“

Boden se usporeno okretao, lice mu je svo bilo krvavo. „A zbog čega, svešteniče?“

„Tom li si se mišlju tešio? Da će ionako umreti u zatočeništvu?“

Boden iskezi zube i polako izgovori: „Prosto mrzim da se pogađam s barabama.“

Felisin je posmatrala metar lanca između nje i Bodena. Hiljade je misli moglo da nastane, za svaku alku posebno, o onome što je nekada bila, o onome što je ona sada, o zatvoru koji je otkrila, unutar i izvan sebe, sve skupljeno u jasno sećanje, ali sve što je pomislila, sve što je rekla, bilo je sledeće: „Više se ne pogađaj, Bodene.“

On začkilji kad njene reči i glas, nekako, kako god, dopreše do njega.

Heborik se uspravi. Posmatrao ju je ozbiljnog izraza lica. Felisin se okrenula od njih, delom iz prkosa, delom zbog sramote.

Koji tren kasnije, pošto su iz povorke uklonili mrtve, vojnici su ih povelili dalje. Poterali su ih kroz kapiju na Istočni drum, ka pristaništu koje su meštani nazvali Ubogo. Onda ih je čekala vrhovna zapovednica Tavore sa svojom svitom i arenskim brodovima za roblje.

Zemljoradnici i seljaci su se naređali ivicom druma, ne pokazujući ni tračak onog bezumlja koje je obuzelo njihove rođake unutar grada. Felisin je na njihovim licima videla nejasnu tugu, nekakvu strast iznedrenu mnoštvom ožiljaka. Nije mogla da shvati kako je ona nastala, ali znala je da njeno neznanje predstavlja razliku između nje i njih. Takođe je znala da je ovim modricama, ogrebotinama i bespomoćnom nagošću počeo njen nauk o životu.

Prva knjiga

Raraku

Gde kročih, tu on plivaše,
snažnim rukama zamahivaše
po pesku široko.
Te upitah čoveka tog:
„Kojim morima plivaš?“
Na to mi on odgovori:
„Videh školjke i štošta još
na podu ove pustinje,
te plivam po sećanju zemlje ove i time
poštu odajem njenim danima prošlim.“
„Da li je put dug?“, upitah još.
„Ne bih znao“, reče mi,
„jer ću se ja udaviti mnogo pre
neg' što bih stigao do kraja.“

Govor Lude
Tinis Bjul

Prvo poglavlje

I svi podoše da trag
ostave prolaska svog
na stazi,
da namirišu suve
vetrove svojom zasićenom
žudnjom za uzvišenjem.

*Staza ruku
Mesremb*

1164. godina sna Spaljene

Deseta godina vladavine carice Lasin

Šesta od sedam godina Dridžne, iliti Apokalipse

Kovitlac prašine jurio je preko kotline, uputivši se dublje u bespuće pustinje u Pan'potsunskom odanu. Iako je bio udaljen manje od dve hiljade koraka, delovalo je kao da se kovitlac stvorio ni iz čega.

Sa svog visokog sedišta na mesi vetrom išibanih rubova, Mapo Žgolja ga je pratio svojim neumornim očima boje peska, duboko usađenim u izrazito koščato, blede lice. U čekinjavoju ruci držao je krišku kaktusa emrag i nije se obazirao na otrovne bodlje kad ga je zagrizao. Sokovi su mu curili niz bradu i bojili je u plavo. Žvakao je lagano, zamišljeno.

Pored njega, Ikarijum je bacio oblutak preko litice i ovaj odzveketa na svom putu do kamenitog podnožja. Na sebi je imao trošnu odoru duhohoda, čija je narandžasta boja izbledela i pod neprestanim udarom sunca postala prašnjavordasta, a pod njom mu je koža potamnela do maslinastozelene, kao da je krv njegovog oca odgovorila na

drevni poziv ove pustoši. Sa njegove duge, upletene crne kose mrki znoj kapao je na izbledele stene.

Mapo je izvadio iskrivljenu bodlju iz proreza među sekutićima. „Boja ti curi“, primetio je i pogledao krišku kaktusa tren pre nego što je opet zagrizao.

Ikarijum slegnu ramenima. „Više nije važno. Ne ovde.“

„Ni moju slepu babu ne bi prevario tim prerusavanjem. U Erlitanu su nas mnogi gledali ispod oka. Osećao sam te poglede po potiljku i danju i noću. Tanonjani su, na kraju krajeva, mahom niski i krivonogi.“ Mapo odvrati pogled sa oblaka prašine i osmotri svog prijatelja. „Sledeći put“, progundao je, „mogao bi da kažeš da si pripadnik nekog plemena u kojem su svi više od dva metra visoki.“

Ikarijumovo izborano, ogrubelo lice se iskrivi u nekakav osmeh, ili tek u nagoveštaj tako nečeg, i odmah potom se opusti u uobičajeno miran izraz. „Oni koji su u Sedam gradova čuli za nas, sigurno znaju ko smo. Oni koji nisu čuli, mogu samo da budu sumnjičavi, ali više od toga neće učiniti.“ Začkiljio je zbog bleštavila i klimnuo glavom ka stubu prašine. „Šta vidiš, Mapo?“

„Pljosnata glava, dugačak vrat i posvuda dlake. Da je samo to u pitanju, sad bih opisivao bilo kog od svojih stričeva.“

„Ali ima još.“

„Jedna noga napred i dve pozadi.“

Razmišljajući, Ikarijum se potapka po hrbatu nosa i reče: „Dakle, nije tvoj stric. Možda eptorijac?“

Mapo polako klimnu glavom. „Okupljanje je za mesec dana. Pret-postavljam da je Senodvor nanjušio šta se sprema pa je otposlao nekoliko izviđača...“

„A ovaj?“

Mapo se iskezi i pokaza ogromne očnjake. „Predaleko je odmakao. Sad je Ša'ikin ljubimac.“ Slistio je kaktus, obrisao široke dlanove i ustao iz čučnja. Cimnuo se istežući leđa. Prethodne noći mu se pod prostirkom u pesku neobjašnjivo našao čitav splet korenja i sad su mu mišići na obe strane kičme poprimili oblik svakog čvora i zavijutka tih kostiju bez stabla. Protrljao je oči. Brzim pogledom

je prešao preko sopstvenog tela i utvrdio stanje dronjave odeće pod naslagama prljavštine. Uzdahnuo je. „Kažu da se tamo negde nalazi bunar...”

„I da se Ša'ikina armija ulogorila oko njega.“

Mapo zastenja.

Ikarijum se takođe istežao, nanovo primećujući ogromno telo svog saputnika, velikog čak i za Trela, njegova široka ramena prekrivena gustom crnom kosom, snažne mišiće njegovih dugih ruku i hiljadu godina što su mu poput divokoze skakutale iza očiju. „Možeš li da ga pratiš?”

„Ako hoćeš.“

Ikarijum razvuče lice u grimasu. „Koliko se već poznajemo, prijatelju?”

Mapo ga oštro pogleda te slegnu ramenima. „Dugo. Zašto pitaš?”

„Po glasu ti prepoznajem da oklevaš. Da li su te uznemirili naši izgledi?”

„Uznemirava me svaki mogući okršaj s demonima, Ikarijume. Sramežljiv poput zeca je Trel Mapo.“

„Znatiželja mi ne dâ mira.“

„Znam.“

Nezadovoljni, obojica se okrenuše nazad ka malom kampu šćućurenom između dve stene, koje je vetar oblikovao u visoke tornjeve. Nije im se žurilo. Ikarijum je seo na ravnu stenu i nastavio da podmazuje svoj dugi luk, pazeći da se rog ne isuši. Kad je bio zadovoljan stanjem oružja, latio se svog dugačkog jednoseklog mača. Isukao je drevno sečivo iz kanija od štavljene kože i ojačane bronzom, a potom postavio nauljeni brusni kamen na nazubljenu oštricu.

Mapo je sklopio šator od koža, presavio ga nasumice i strpao ga u ovelu kožnu torbu. Na red je došlo posuđe, a potom posteljina. Zategao je uzice, zabacio torbu preko ramena i pogledao ka mestu gde ga je Ikarijum čekao sa ponovo umotanim lukom pričvršćenim na leđima.

Ikarijum klimnu glavom i njih dvojica, polukrvni Džagut i punokrvni Trel, krenuše stazom nadole ka kotlini.

* * *

Iznad njih su blistave zvezde visile i toliko obasjavale ispucalo tlo kotline da se ono pretvorilo u srebro. Krvne muve su pobegle s nestankom dnevne vreline, prepuštajući noć u ruke povremenog roja moljaca kabanaca i pokojeg guštera rizana nalik šišmišu koji se njima hrani.

Mapo i Ikarijum su zastali da se odmore u dvorištu između neka-kvih ruševina. Stari, isušeni ambar bio je okružen, u geometrijskom obrascu, zidovima od ćerpiča skroz izlokanih do visine cevanica. Pesak koji je vetar naneo preko popločanog dvorišta bio je mek i kao da se presijavao u Mapoovim očima, a vijugavo žbunje se kržljivim korenjem držalo za ivice.

Pan'potsunski odan i sveta pustinja Raraku, koja se naslonila na njega sa zapada, bili su dom bezbrojnim ostacima davno izumrlih civilizacija. Na svojim putovanjima Mapo i Ikarijum su nailazili na visoke telove – zatubasta brda izgrađena od više slojeva gradova – grubo poređane u nizu koji je dostizao dužinu od pedeset liga između planina i pustinje, što je bio jasan pokazatelj da je nekada bogat i napredan narod živio ovde gde je sad suva, vetrom šibana pustoš. Iz svete pustinje iznikla je legenda o Dridžni Otkrovenja. Mapo se pitao da li je nesreća koja beše zadesila starosedeoce ovog područja na neki način doprinela mitu o vremenu kada će nastupiti razaranje i smrt. S izuzetkom povremenog napuštenog imanja, poput ovog u kojem se sada odmaraju, mnoge su ruševine pokazivale znake nasilnog završetka postojanja.

Mapo se nasmeši kad mu misli krenuše poznatom stazom. „Ne mogu nam sve prošlosti biti jasne“, pomisli, „niti smo ovde i sada bliži cilju nego što smo ranije bili. A nemam razloga da sumnjam u sopstvene reči.“ Okrenuo je leđa i takvim mislima.

U središtu dvorišta stajao je usamljeni stub od ružičastog mermera, čija je jedna strana bila sva u žlebovima i rupama. Vetrovi rođeni u Raraku neprestano su duvali s te strane, na svom putu ka Pan'potsunskim brdima. Na drugoj strani stuba još su se zadržali zavojiti obrasci koje su uklesali već odavno pokojni umetnici.

Čim su ušli u dvorište, Ikarijum je odmah prišao dvometarskom stubu da ga prouči. Kad se nakašljao, Mapo je znao da je njegov prijatelj našao ono što je tražio.

„A ovaj?“, upita Trel i spusti svoj kožni džak.

Ikarijum mu priđe brišući prašinu s dlanova. „Dole, blizu tla, nalaze se tragovi malih ruku s kandžama – tragači su na Tragu.“

„Možda su to tragovi pacova? Ili više njih?“

„Mnoštuni“, Ikarijum mu potvrdno klimnu.

„Pitam se ko bi to mogao biti.“

„Najverovatnije Grilen.“

„Aham, nezgodno.“

Ikarijum je posmatrao pustu ravnici koja se prostirala na zapad. „Biće ih još. I samuzetih i mnoštuna. Biće onih koji su blizu Uzvišenja i onih koji to nisu, a ipak tragaju za Stazom.“

Mapo uzdahnu osmotrivši starog prijatelja. Jedva primetni užas se promeškolji u njemu i pokrenu mu nit misli. „Mnoštuni i samuzeti“, pomisli, „dvojno prokletstvo preobličavanja i groznica kojoj nema leka. Okupljanje... i to ovde, na ovome mestu.“ Potom blago upita svog saputnika: „Da li je mudro, Ikarijume? U potrazi za tvojim večnim ciljem upadamo u to najnezgodnije okupljanje. Ako se kapija otvori, na putu do prolaza isprečiće nam se gomila krvožednih spodoba brzopletih u svom verovanju da će im upravo kapija podariti Uzvišenje.“

„Ako takav prolaz postoji“, reče Ikarijum očiju i dalje uprtih ka obzorju, „onda ću možda i ja naći svoje odgovore.“

„Odgovori nisu blagoslov, prijatelju. Veruj mi. Molim te“, pomišli Trel, ne usuđujući se da izgovori te reči naglas. Namesto toga, on promeni temu: „Još mi nisi objasnio šta nameravaš da uradiš kad ih napokon pronađeš.“

Ikarijum se okrenu ka njemu uz blag osmeh. „Ja sam samom sebi kob, Mapo. Živim vekovima, a koliko zapravo znam o sopstvenoj prošlosti? Kuda su se dela moja sećanja? Kako da sudim o sopstvenom životu bez tog znanja?“

„Neki bi tvoju kob tumačili kao dar“, reče Mapo i preko lica mu pređe senka tuge.

„Ja ne. Ovo okupljanje vidim kao priliku. Moglo bi da mi pruži odgovore. A da bih ih dobio, nadam se da neću morati da isučem oružje, što ću svakako učiniti ako budem morao.“

Trel ponovo uzdahnu i ustade iz čučnja. „Možda ćeš vrlo uskoro doći u to iskušenje, druže.“ Okrenuo se ka jugozapadu. „Šest pustinjaških vukova nam je na tragu.“

Ikarijum odmota svoj luk sačinjen od roga i hitrim, neprekinutim pokretom zakači tetivu. „Pustinjski vukovi nikad ne love ljude.“

„Tako je“, složi se Mapo. Još jedan sat ostao je do izlaska meseca. Posmatrao je Ikarijuma kako polaže šest dugih strela kamenog vrha i potom začkilji u tminu. Hladni strah mu se uzverao po potiljku. Vukovi još nisu vidljivi, ali ipak ih oseća. „Šestoro ih je, ali su jedno. Mnoštun“, reče i nastavi u sebi: „Bilo bi nam bolje da je samuzet. Okretati se ka jednoj zveri samo po sebi je neprijatno, a kamoli ka više njih...“

Ikarijum se namršti. „Onda, jedan koji poseduje moć da se premetne u šest vukova. Da li znaš ko bi to mogao biti?“

„Nagađam“, tiho će Mapo.

Ućutali su i čekali.

Ni trideset koraka od njih iz tame se pojavilo šest zagasitih oblića, kao da ih je sama tmina stvorila. Na dvadeset koraka razdaljine dva vuka su se odvojila, svaki na svoju stranu, i napravila polukrug ka Mapou i Ikarijumu. Bogat miris mnoštuna ispunio je mirni noćni vazduh. Jedna gipka zver pojuri napred i stade kad Ikarijum zategnu luk.

„Ne šest“, mrmljao je Ikarijum, „već jedan.“

„Znam ga“, reče Mapo. „Šteta što on ne zna nas. Nije siguran, ali je uzeo obličje za prolivanje krvi. Ove noći Rilandas lovi u pustinji. Pitam se da li lovi nas ili nekog drugog.“

Ikarijum slegnu ramenima. „Ko će prozboriti prvi, Mapo?“

„Ja ću“, odgovori Trel i koraknu napred. Ovo zahteva lukavstvo i oštroumnost. I jedna greška bi bila kobna. Progovorio je dubokim i prepredenim glasom: „Zar nismo daleko od kuće? Tvoj brat Trič je mislio da te je ubio. Gde beše ta provalija? U Dal Honu? Ili beše u Li Hengu? Tada si bio mnoštun šakala, ako se dobro sećam.“

Rilandaras se oglasio u njihovim umovima. Glas je bio isprekidan i nesiguran usled neupotrebe. „*Na kušnji sam da se nadmudrujemo, N'Trele, pre nego što te ubijem.*“

„Možda ti se ne isplati“, lako odgovori Mapo. „S obzirom na društvo u kojem sam, nisam dostojan kao što nisi ni ti, Rilandarase.“

Svetloplave oči vuka predvodnika pogledaše Ikarijuma.

„Nemam mnogo dosetki za nadmudrivanje“, blago reče polukrvni Džagut nehajnim glasom: „A i strpljenje me izdaje.“

„*Glupo od tebe. Jedino te dovitljivost može spasti. Reci mi, strelče, da li prepuštaš svoj život lukavstvima svog saputnika?*“

Ikarijum odmahnu glavom. „Naravno da ne. Ja delim njegovo mišljenje o sebi.“

Rilandaras je delovao zbunjeno. „*Onda je to što vas dvojica putujete zajedno pitanje prinude. Saputnici bez poverenja, bez vere u drugoga. Mora da su ulozi visoki.*“

„Mapo, postaje mi dosadno“, reče Ikarijum.

Šest vukova se istovremeno ukočiše i neznatno se prenuše. „*Mapo Žgolja i Ikarijum. A, tako znači. Znajte da s vama ne želim da se sukobim.*“

„Pameti su, dakle, izjednačene“, reče Mapo, i licem mu se raširi kez koji već tren kasnije potpuno nestade. „Lovi na drugom mestu, Rilandarase, pre nego što Ikarijum učini uslugu Triču.“ Izgovorivši to, on nastavi u sebi: „I pre nego što odrešiš ono za šta sam se zakleo da ću sprečiti.“ Potom naglas upita stvora: „Da li me razumeš?“

„*Naše staze se... sažimaju*“, reče mnoštun, „*na tragu demona Senke.*“

„Više ne pripada Senki“, odgovori Mapo. „Ša'ikin je. Sveta pustinja više ne spava.“

„*Čini se da je tako. Da li nam zabranjuješ lov?*“

Mapo pogleda Ikarijuma, koji je spustio luk i slegnuo ramenima: „Ako želiš da čeljusti opromaš na eptorijcu, to je tvoj izbor. Naša radoznalost je prolazna.“

„*U tom slučaju naše će čeljusti zaista završiti na grlu demona.*“

„Hoćeš da ti Ša'ik bude neprijatelj?“, upita Mapo.

Predvodnik zabaci glavu. „*To ime mi ništa ne znači.*“